

Specialist i
Neurologi og
Psykhiatri.

Under verdenskrigen øket kjønssykdommene i Norge i utbredelse og betydde alt tidlig en alvorlig fare for folkehelsen. Eksempelvis var tilfælde av erhvervet syfilis: i 1940 - 300 st. og i 1943 - 1940 st.

I arbeidet med å få klarlagt årsaken til økningen kunde man fastslå, at det på forskjellige steder i landet - fortrinsvis i byer og i nærheten av anlegg - var en rekke kvindelige personer, som ikke tok notis av en gangs smitte, men bl.a. ved gatefratrafikk utsatte seg påny for sykdommen, såsnart de var ferdige med behandlingen eller utskrevet fra sykehus som smittefrie. De måtte så påny innlegges (idet behandling utenfor sykehus for de flestes vedkommende viste seg ikke å føre frem), men søkte etter utskrivningen atter tilbake til gate - trafikken. På denne måten sirkulerte de mellom gaten og sykehuset, hvorved en rekke av de kostbare sykehusplasser til enhver tid ble belagt med kjønnsyke. Disse personer, som helserådene og delokale myndigheter hadde oversikt over, var også ofte av en slik støpning, at de ikke betenkte seg på å overføre smitten til et meget stort antal personer, som hver især vilde kunne bringe sykdommen videre. - De kom ikke alltid inn under løsgjengerloven, idet mange kunde ha en eller anden beskjeftigelse ved siden av.

Blandt de forholdsregler myndighetene tok overfor dette socialmedisinske onde var opprettelsen av lukket arbeidsheim for denne type kvinder. - Anstaltens oppgave skulde, foruten å redusere utbredelsen av kjønssykdommer ved å fjerne kvindene fra deres "virkefel" også være å sætte disse i regelmæssig arbeid. Samtidig vilde de være tilgjengelige for kontroll av sin sykdom, som dels kunde blusse op dels trængte etterbehandling i sin almindelighet. Dette er i tråd med de moderne prinsipper for medisinsk terapi på mange felter, hvor miljøet spiller en rolle for sykdommens opståen og terapi. - Endelig måtte en betydelig del av belegget forutsættes å være psykopater og som sådanne trange særskilt behandling, samtidig som de vilde fremby et psykologisk interessant studiemateriale.

Da man på forhånd kjendte hr. Nils Kaurins kvalifikasjoner fra hans arbeide som sekretær i Innenriksdepartementets Helseavdeling (Helsedirektoratet), ble han gitt i oppdrag å finne foreløbig ett passende sted for en slik arbeidsheim og utføre alt arbeid med opprettelsen.

Han valgte ut den lbo mål store øy, Bjørøya, i Krødaren i Hedmark Fylke, en gammel pensjonatseiendom med hovedbygning og tiliggende gårdsbruk og utmark. - Etter istandssetting av bygningen skulde den foreløbig kunne optas 50 - 60 kvinder, men - ved tilbygg av brakker på øyas areal - senere flere.

Etterat valget av eiendom var godkjendt av departementet, foretok Kaurin alle innkjøp av inventar og utstyr, organiserte arbeidsterapi for belegget, utarbeidet alle reglementer, engasjerte underordnet personale og førte forhandlinger med de respektive myndigheter i de forskjellige anledninger. - Det var under arbeidet hermed tildels betydelige vanskeligheter å overvinde. Alene etableringen av en arbeidsordning, som tok hensyn såvel til den terapeutiske effekt som til anstaltens økonomi, viste seg under de daværende krisebetonte forhold å være et virkelig problem. Både materialer, redskap og lærerkrafter var det sågodtsom umulig å opdrive. - Det lykkedes imidlertid Kaurin å overvinde alle vanske og få det hele iorden til fastsat tid.

Da stedet, Bjørøya Arbeidsheim for kvinder, stod færdig i august 1944, og det ikke hadde meldt seg habil søker til stillingen som bestyrer, ble Kaurin gitt permisjon fra sin sekretærstilling i Departementet for å sette stedet i drift. - Han fungerte som bestyrer til 15 mai 1945 i hvilken tid belegget øket til fullt belegg. Heimen var ved hans fratreden i førsteklases stand og driftsresultatene i den relativt korte tid over forventning - dette såvel med hensyn til beleggets behandling som til økonomien.

Både ved planleggelsen og opprettelsen av Bjørøya A Arbeidsheim for kvinder og senere under ledelsen av den gjorde Kaurin et meget godt arbeide, som departementet var helt ut tilfreds med. Hans virksomhet var preget av grundighet og pålitelighet parret med pågangsmot og sund kritisk dømmekraft. - De mange vanskelige oppdrag og situasjoner greide han smidig og raskt. - Han var i besiddelse av utpregete administrative evner og stor arbeidskraft. Den sociale side av saken interesserte ham sterkt. Og hen fremkom her med forslag og tanker av utvilsomt blivende værd.

Bærum pr. Oslo 21 november 1945.

Dr. Th. Østrem.

Fhv. Medisinaldirektør.